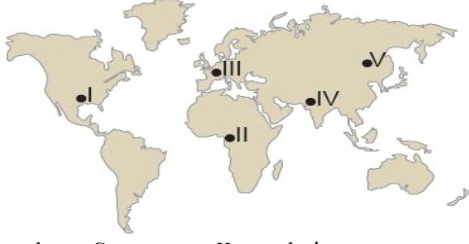

1- BİYOÇEŞİTLİLİK

Yağmur ormanları – Şempanze - Kuş türleri

1. Bu bitki ve hayvan türleri haritada numaralanmış alanlardan hangisinde görülür?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. 70° – 80° enlemlerinde görülür. Bitki örtüsü yaz aylarında ortaya çıkan likenler ve kısa boylu otlardır. Ren geyiği, misk öküzü, yer faresi, kutup tilkisi gibi hayvanlar yaşar. Yukarıda özellikleri verilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

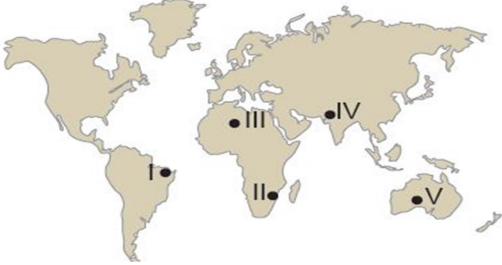
- A) Akdeniz B) Savan C) Tundra D) Çöl E) Kutup

3. Yeryüzünde biyoçeşitliliği tehdit eden en önemli biyolojik faktör insandır. Buna göre;

- I. Bataklıkların kurutulması tarım alanına dönüştürülmesi
II. Akarsu üzerindeki barajlara yeni balık türlerinin bırakılması
III. Tarımsal üretimi artırmak için bilinçsiz ilaç kullanılması
- faaliyetlerinden hangileri yukarıda bahsedilen duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I ve III.

4. Yıllık yağış miktarı fazla ve yağış rejimi düzenlidir. En fazla canlı türü barındıran karasal biyomdur. Bitki örtüsü her mevsim yeşil geniş yapraklı ağaçlardan oluşan ormanlardır.

Yukarıda özellikleri verilen biyom harita üzerinde numaralanmış alanlardan hangisinde görülmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Ekvatordan kutuplara doğru bitki toplulukları geniş yaprak – karışık orman – iğne yaprak şeklinde sıralanmıştır. Bitkilerin bu şekilde dağılış göstermesinde aşağıdaki unsurlardan hangisinin etkisi daha fazladır?

- A) Nem B) Bakı C) Karasallık
D) Yükselti E) Enlem

6. Türkiye’de aşağıda verilen biyomlardan hangisine rastlanır?

- A) Çalı B) Savan C) Tundra D) Çöl E) Kutup

7. Aşağıda verilenlerden hangisinin oluşumunda beşeri unsurlar etkili olmuştur?

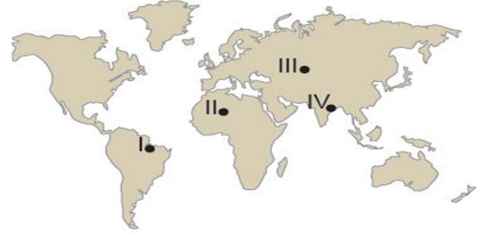
- A) Ekvator çevresinin çok sıcak ve yağışlı olması canlı çeşitliliğini artırmıştır.
B) Güney Amerika Kıtası’nın doğusundaki fosiller ile Afrika Kıtası’nın batısındaki fosiller benzerlik göstermektedir.

- C) Tropikal İklim Bölgesi bitkisi olan muz, XX. yy da Anamur çevresinde yetiştirilmeye başlanmıştır.
D) Tundra biyomuna ait olan hayvanların yağ tabakası, Ekvatorial yağmur ormanları biyomunda yaşayan hayvanlara göre daha kalındır.
E) Dağların denize bakan yamaçlarında biyoçeşitlilik diğer yamaçlara göre daha zengindir.

8. Yıl içerisinde sıcaklık ve yağış koşullarının değişmesine bağlı olarak bazı hayvanlar göç ederek yaşamlarına devam etmektedirler. Buna göre aşağıda verilen biyomların hangisinde yaşayan hayvanların diğerlerine göre daha az göç etmesi beklenir?

- A) Tropikal yağmur ormanları biyomu
B) İğne yapraklı orman biyomu
C) Çalı biyomu
D) Step biyomu
E) Savan biyomu

9. Su kaynakları bakımından zengin olan yerler genellikle canlı tür ve çeşitliliği bakımından da zengindir.

Buna göre haritada verilen yerlerin hangilerinde canlı tür ve çeşitliliğinin daha zengin olması beklenir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I ve IV. E) III ve IV.

I. Savan II. Çalı III. Tundra IV. Çöl

10. Yukarıda verilen biyomlardan hangi ikisi biyolojik çeşitlilik bakımından daha zengindir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

11. Aşağıdakilerden hangisi paleocoğrafyanın ilgilendiği konular arasındadır?

- A) Yüksek ve engebeli alanlarda canlı çeşitliliğinin az olması
B) Anavatanı Brezilya olan kahvenin Afrika Kıtası’nda yaygın olarak üretilmesi
C) Deniz seviyesinde meydana gelen değişimler ile kıyılarda yaşayan bazı canlı türlerinin yok olması
D) İklim değişiklikleri sonucunda bazı canlı türlerinin neslinin yok olması
E) Sıcak ve nemli bölgelerde biyolojik çeşitliliğin fazla olması

12. Aşağıdaki harita üzerinde biyolojik çeşitlilik bakımından fakir olan bir biyomun dağılışı gösterilmiştir.

Bu biyom aşağıdakilerden hangisidir?

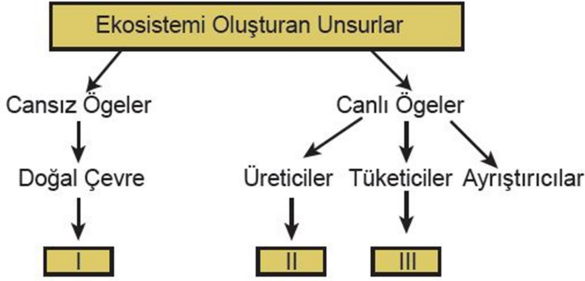
- A) Çöl B) Tundra C) Çalı D) Geniş Yapraklı Orman E) Savan

2- ENERJİ AKIŞI VE MADDE DÖNGÜLERİ

1. Step biyomu içerisinde bulunan bir ekosistemde yılan sayısının artış göstermesi sonucunda;
I. fare, II. bitki, III. şahin

Verilen canlı popülasyonlarından hangilerinin azalması beklenir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

2. Yukarıdaki şemada boş bırakılan I, II ve III numaralı yerlere yazılması gerekenler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I II III

A) Sıcaklık Karga Tavşan
B) Yağış Yeşil bitkiler Aslan
C) Bakteriler Algler Kurt
D) Işık Mantarlar Serçe
E) Kaktüs Güneş Geyik

3. Besin zincirinin ilk halkasını oluşturan üreticiler, inorganik maddeleri organik maddelere çevirerek canlı yaşamı için gerekli olan enerji ve besin maddelerini üretirler.

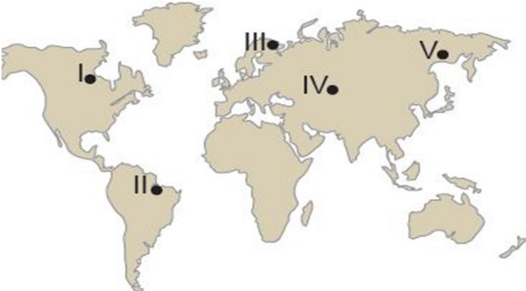
Buna göre aşağıdaki canlılardan hangisi doğal çevrede üretici konumundadır?

A) Mantarlar B) Kuşlar C) Bakteriler
D) Bitkiler E) Sürüngenler

4. Aşağıdakilerden hangisi ekosistemlerin genel özelliklerinden biri değildir?

A) Zamanla değişikliğe uğrar.
B) İçerisinde bir hareketlilik vardır.
C) Canlı ve cansız varlıklardan oluşur.
D) Diğer ekosistemlerle çevrilidir.
E) Sınırları sabit ve kesindir.

5. Birinci beslenme seviyesinin yoğun olduğu yerlerde enerji akışı hızlıdır.

Buna göre harita üzerinde numaralanmış yerlerden hangisinde enerji akışının daha hızlı olması beklenir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Enerji akışının genel özellikleri göz önüne alındığında canlılar arasında enerji akışının hangi yolla gerçekleştiği söylenebilir?

A) Canlıların solunum yapması
B) Canlıların birbirleriyle beslenmesi
C) Ayrıştırıcılar tarafından ısı yayılması
D) Ayrıştırıcıların atmosfere karbondioksit vermesi
E) Güneş enerjisinin doğrudan bütün canlılara geçmesi

7. I. Hafta sonu arkadaşlar ile yerleşim yerimizin yakınındaki kent ormanına gittik.

II. Yürüyüş esnasında derin nefes alarak kendimizi rahatlatmaya çalıştık.

III. Sonrasında dinlenmek için bir ağacın gölgesine oturduk.

IV. Arkadaşlarımdan birisi armuda benzeyen ahlat ağacının biz farkına varmasak da şu anda fotosentez ile meyve ürettiğini söyledi.

V. Yürüyüşümüz bittiğinde eve dönerken kent ormanında yasak olduğu halde mangal yakanlar dikkatimizi çekti.

Yukarıda verilen numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde karbon üretimi gerçekleştiği söylenir?

A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III. D) II ve V. E) IV ve V.

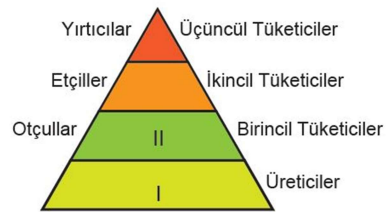
8. Canlılar yaşamlarını sürdürebilmek için doğal çevrede meydana gelen değişikliklere uygun özellikler kazanırlar.

Aşağıda verilenlerden hangisinde böyle bir durumun yaşandığı söylenemez?

A) Kutup ayılarının kış uykusuna yatmaları
B) Çöl bitkilerinin kısa boylu ve dikenli olması
C) Fokların derilerinin altında kalın bir yağ tabakası olması
D) Develerin kirpiklerinin uzun olması
E) Kuzey Yarım Küre'de kuşların kış aylarında güneye göç etmesi

9. Hava kirliliği, ekosistemler üzerinde olumsuz etki yapan unsurlardan biridir. Enerji üretiminde hammadde kaynağı olarak fosil yakıtların seçimi hava kirliliği üzerinde oldukça etkili olmaktadır. Buna göre, aşağıdaki enerji türlerinden hangisinin kullanımının artması ekosistemler üzerinde daha fazla olumsuz etki yapacaktır?

A) Rüzgar enerjisi B) Dalga enerjisi
C) Hidroelektrik enerji D) Termik enerjisi
E) Jeotermal enerji

Yukarıdaki besin piramidine göre I ve II numara ile gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılırsa doğru olur?

I II

A) Meşe ağacı Geyik
B) Mantar Tavşan
C) Aslan Geyik
D) Kavak ağacı Kurt
E) Deve Serçe

3- EKOSİSTEMLERİN İŞLEYİŞİ VE SU EKOSİSTEMLERİ

I. Bitkilerin fotosentezi

II. Orman yangınları

III. Fosil yakıtların yanması

1. Yukarıdaki durumlardan hangileri sonucunda karbon tüketimi gerçekleşmektedir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

2. Tuzlu su ekosistemlerinde bulunan canlılar genellikle 100 metre derinliğe kadar olan kısımda yaşamaktadır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıcaklığın düşük olması
B) Basıncın daha az olması
C) Besinlerin bu bölümde bulunması
D) Mineral maddelerin bu bölümde bulunması
E) Güneş ışığının bu derinliğe kadar ulaşabilmesi

3. Aşağıdaki olaylardan hangisi üzerinde su kaynaklarının etkili olduğu söylenemez?

- A) Ekosistemlerin işleyişi
B) Biyoçeşitliliğin dağılışı
C) Kayaçların kimyasal ayrışması
D) Bitkilerin kök yapıları
E) Volkanik faaliyetlerin oluşumu

4. Aşağıda verilen unsurlardan hangileri göl ekosisteminde yer alan cansız öğelerden biridir?

- A) Yosun B) Kurbağa C) Su D) Ağaç E) Mantar

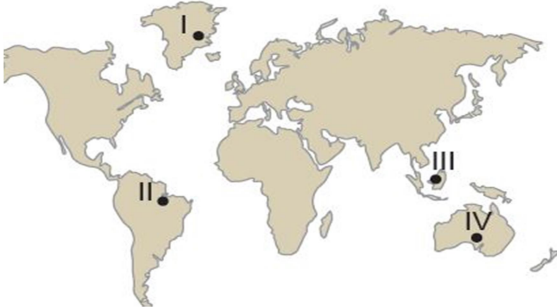
5. Kuraklığın hız kazanması sonucunda aşağıdakilerin hangisinde verilen canlı türlerinin popülasyonunda azalmanın daha yavaş olması beklenir?

- A) Ceylan, geyik gibi otobur hayvanlar
B) Bataklık biyomunda yaşayan canlılar
C) Göl biyomunda yaşayan canlılar
D) Akbaba gibi ölmüş organizmalarla beslenen canlılar
E) Akarsu biyomu içerisinde yaşayan canlılar

6. Akarsuların boyuna profili üzerinde canlı sayısı ve çeşidi aşağıdakilerden hangisinde daha fazladır?

- A) Eğimin fazla olduğu yerler
B) Akarsuyun kaynağına yakın yerler
C) Akarsuyun denize döküldüğü yerler
D) Ana akarsu ile yan kolların birleştiği yerler
E) Akarsuyun kuruyarak kaybolduğu yerler

7. Su kaynakları bakımından zengin olan yerler genellikle canlı tür ve çeşitliliği bakımından da zengindir.

Buna göre haritada verilen yerlerin hangilerinde canlı tür ve çeşitliliğinin daha zengin olması beklenir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

8. Su kaynaklarını tatlı ve tuzlu su kaynakları olarak sınıflandırmak mümkündür. Dünya'daki suların %97'sini tuzlu sular, %3'ünü ise tatlı sular oluşturmaktadır. **Dünya'da bulunan en büyük tatlı su kaynağı aşağıdakilerin hangisidir?**

- A) Buzullar B) Baraj gölleri C) Bataklıklar
D) Akarsular E) Okyanuslar

9. Birçok ülke tarafından 1971 yılında sulak alanları korumak amacıyla Ramsar Sözleşmesi imzalanmıştır. **Bu sözleşme ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?**

- A) Göl ekosistemlerinin bozulmasını önlemek
B) Bataklık alanları kurutup tarım yapmak
C) Kıyı turizminin gelişmesine katkı sağlamak
D) Akarsu ekosistemlerinden sulama amaçlı yararlanmak
E) Akarsular üzerine hidroelektrik üretimi için barajlar yapmak

10. Suların yüzeyinde dalgaların etkisiyle hava kabarcıklarının patlaması sonucunda atmosfere tuz zerrecikleri karışır. Bu tuz zerreciklerine aerosol denir.

Buna göre aşağıda verilen yerlerin hangisinde atmosfere karışan aerosol miktarı daha fazladır?

- A) Baraj gölleri B) Akarsular C) Okyanuslar
D) Bataklıklar E) Ormanlar

11. Aşağıda su döngüsü ile ilgili beş kavram ve kavramlardan dört tanesi ile ilgili açıklama verilmiştir.

Kavramlar

- Yağış • Terleme • Yoğuşma • Buharlaşıma • Yüzey akışı

Açıklamalar

- Havadaki su buharının sıvı hale geçerek bulutları oluşturması
• Bulutlardaki suyun katı ya da sıvı halde yeryüzüne geri dönmesi olayıdır.
• Kar, buz erimesi ve yağışla oluşan suların ya da kaynak sularının eğim doğrultusunda akışa geçmesidir.
• Güneş enerjisi sayesinde suyun sıvı halden gaz haline geçmesi. Atmosferdeki nemin yaklaşık %90'ı bu yolla sağlanır.
Buna göre bu kavramlardan hangisi ile ilgili açıklama yoktur?
A) Yağış B) Terleme C) Yoğuşma
D) Buharlaşıma E) Yüzey akışı

12. Bataklıklar yeryüzü şekillerine bağlı olarak oluşan durgun, sığ, üzeri sazlarla kaplı ve akıntının yetersiz olduğu su birikintileridir. **Buna göre aşağıda verilen görsellerden hangisi bataklık ekosistemine örnektir?**

- A) B)
C) D)
E)

4- NÜFUS POLİTAKALARI

1. Ülkelerin nüfus politikası uygulamalarının amaçları arasında,

- I. Nüfusun eğitim düzeyini artırmak
- II. Nüfusun sağlık durumunu kontrol altında tutmak
- III. Ülke dışına göçleri teşvik etmek

Verilenlerin hangileri gösterilemez?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

2. Nüfus artış hızının fazla olduğu yerlerde, eğitim, sağlık, ulaşım vb. hizmetlerde aksamalar yaşanmaktadır.

Kıtaların nüfus artış hızları düşünüldüğünde bu aksamaların hangisinde daha fazla yaşanması beklenir?

- A) Asya B) Afrika C) Güney Amerika
D) Avrupa E) Avustralya

3. Nüfus artış hızının azaldığı ülkelerde,

- I. Yaşlı nüfus oranı artar.
- II. Çalışma çağındaki nüfus oranı azalır.
- III. İş gücünü karşılamak için diğer ülkelerden göç alır.

Verilen durumların hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

4. 1963 yılına kadar ülkemizde uygulanan nüfus artış hızını arttırmaya yönelik politika uygulamaları arasında hangisi yoktur?

- A) Vergi muafiyeti
B) Ücretsiz sağlık hizmetleri
C) Göçmenlere gümrük muafiyeti
D) Altı çocuktan fazla çocuklu ailelerin ödüllendirilmesi
E) Tarım sektöründe çalışan ailelerin şehirlere göç etmesini engellemek

5. Aşağıdaki tabloda K ülkesinin bazı yıllardaki nüfus miktarları verilmiştir.

Yıllar	Nüfus
2012	80.425.823
2011	81.797.673
2010	81.776.930
2009	81.902.307
2008	82.110.097
2007	82.266.372

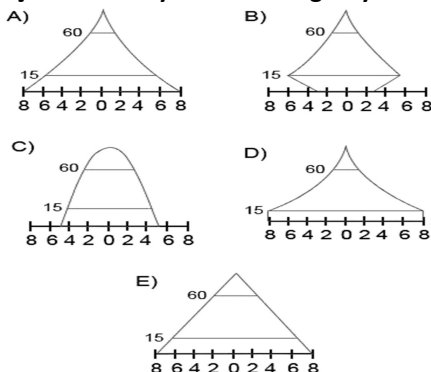
Tablodaki bilgilere bakıldığında K ülkesi ile ilgili olarak:

- I. Nüfusun artış hızını yükseltecek politikalar uygulamalıdır
- II. Nüfusu giderek azalmaktadır.
- III. Ülkede cinsiyet dengesizliği ortaya çıkmıştır.

Verilenlerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

6. Aşağıda nüfus piramitleri verilen ülkelerden hangisinin nüfus artış hızının son yıllarda azaldığı söylenebilir?

7. Aşağıdaki verilen ülkelerden hangisinin, nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politikalar uygulaması gerekir?

- A) Hindistan B) Japonya C) İsveç
D) Kanada E) Danimarka

8. Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızının yüksek olduğu ülkelerde ortaya çıkan olumsuz durumlardan biridir?

- A) Mal ve hizmetlere olan talep artar.
B) Üretim maliyetleri azalır.
C) İş gücü potansiyeli artar.
D) Yeni iş imkânları oluşur.
E) Demografik yatırımlar artar.

9. Türkiye 1960 yılına kadar uyguladığı nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalarından vazgeçmiştir. 1960 yılından sonra nüfus artış hızını azaltmaya yönelik yeni politikalar uygulamaya koyulmuştur.

Bu durumun nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

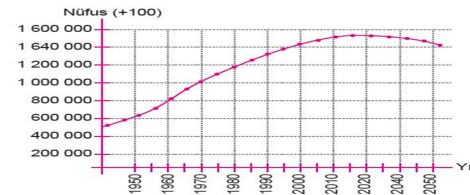
- A) Nüfusun hızlı artışı nedeniyle tüketim miktarının artması
B) Askeri güç üzerinde nüfusun etkisinin azalması
C) Tarımda makine kullanımının artış göstermesi
D) Nüfus artışının kalkınma hızını yavaşlatması
E) Sanayi üretiminin azalması

10. Almanya, Fransa ve Japonya'nın yıllara göre nüfus dağılımına bakıldığında, nüfus artış hızlarının özellikle 1950 – 1970 yılları arasında çok yüksek olduğu görülmektedir.

Yukarıda verilen durumun ortaya çıkmasının temel nedeni nedir?

- A) Sağlık koşullarının iyileşmesi
B) Çocuğu çok olan ailelere maddi yardımların yapılması
C) İkinci Dünya Savaşı nedeni ile doğum oranlarının çok azalması
D) Sanayi ile birlikte iş gücü açığının ortaya çıkması
E) Eğitim seviyesinin düşük olması

11. Aşağıda Çin'in 1950-2050 yılları arasındaki tahmini nüfus değişim grafiği verilmiştir. Bu grafiğe göre Çin'de nüfusun 2030 yılından itibaren azalma eğilimine gireceği tahmin edilmektedir.

Bu durum üzerinde;

- I. tek çocuk politikası,
- II. doğum kontrol yöntemlerinin yaygınlaştırılması
- III. kırsal kesimde tarımsal üretimin yüksek olması

Verilenlerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I,II ve III.

12. Nüfus artış hızını yükseltmek isteyen bir ülkenin aşağıdaki politikalarından hangisini uygulaması doğru değildir?

- A) Sağlık koşullarının iyileştirilmesi
B) Kreşlerin yaygınlaştırılması ve ücretsiz hizmet vermesi
C) Çocuk sayısına paralel olarak vergi artırımı yapılması
D) Çalışan kadınlar için doğum izinlerinin uzatılması
E) Dış göçle gelen nüfus için yatırımların yapılması

5- ŞEHİRLERİN FONKSİYONEL ÖZELLİKLERİ

- Marsilya
- Barcelona
- Rotterdam

1. Yukarıda verilen şehirlerin gelişmesinde aşağıdaki fonksiyonlardan hangisi daha fazla etkili olmuştur?

- A) Tarım B) Eğitim C) Turizm D) Din E) Maden

2. Almanya'nın önemli kentlerinden biri olan Essen'in gelişmesindeki en önemli unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önemli yolların kavşak noktasında bulunması
B) Tarihi dokusu ile çok sayıda turist çekmesi
C) Önemli demir ve kömür yataklarına sahip olması
D) Verimli tarım alanları üzerine kurulmuş olması
E) Büyük kültür merkezlerine sahip olması

3. Aşağıda verilen kentlerden hangisi diğerlerinden daha geniş bir etki alanına sahiptir?

- A) Roma B) Bakü C) Antalya D) Jakarta E) Tiran

4. Aşağıda şehirlerin büyüüp gelişmesinde etkili olan bazı fonksiyonlar verilmiştir.

- Din
- Eğitim
- Teknoloji
- Bankacılık

Verilen şehirlerin gelişmesinde en fazla etkili olan fonksiyon eşleştirildiğinde hangi şehir dışarıda kalır?

- A) Kudüs B) Tokyo C) Şam D) New York E) Oxford

5. Ekonomik faaliyetlerin gelişmiş olduğu bölgelerde şehirleşme oranı daha fazladır.

- I. Orta Afrika
- II. Batı Avrupa
- III. Kuzey Amerika
- IV. Orta Doğu

Buna göre yukarıda verilen bölgelerden hangilerinde şehirleşme oranı diğerlerinden daha fazladır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

6. Aşağıda verilen şehirlerin ekonomik yapıları düşünüldüğünde hangisinin diğerlerine göre daha az fonksiyona sahip olduğu söylenir?

- A) Paris B) Nairobi C) İstanbul D) Pekin E) New York

7. Aşağıda, şehirlerin kurulup gelişmesinde en fazla etkili olan fonksiyon eşleştirilmiştir. Bu eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Sidney - İdari
B) Hamburg - Liman
C) Paris - Moda
D) Musul - Maden
E) Mekke - Din

8. Tarihteki ilk kent yerleşmelerinin kurulduğu yerlerin özellikleri olarak,

- I. akarsulara yakın yerlerdir,
- II. verimli tarım alanlarına yakın alanlardır,
- III. kış aylarının ılık geçtiği yerlerdir

Verilenlerden hangileri gösterilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I,II ve III.

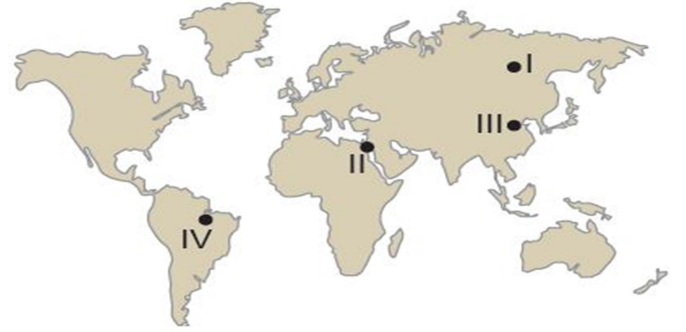
9. Aşağıda verilen kentlerden hangisi uzun süre başkent olduğu için "Dünya'nın Başkenti" olarak adlandırılmaktadır?

- A) Paris B) Londra C) New York D) Roma E) Moskova

- M.Ö 7000 yıllarında Dicle Irmağı'nın yakınında kurulmuştur.
- Kuruluşundan günümüze kadar bir çok medeniyetin hâkimiyetine girmiştir.
- 1950'li yıllara kadar bir köy yerleşmesi olan kent 1957 yılında ilçe, 1990 yılında il olmuştur.
- Günümüzde hızla gelişen ve büyüyen Batman'ın nüfusu 400 bini aşmıştır.

10. Yukarıda özellikleri verilen şehrin gelişmesi üzerinde hangi fonksiyon diğerlerine göre daha fazla etkili olmuştur?

- A) Tarım B) Turizm C) Maden D) Ticaret E) Sanayi

11. Haritada verilen taralı alanlardan hangileri ilk yerleşmelerin kurulduğu yerler arasındadır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

12. Şehirleşme oranı özellikle 1850'li yıllardan sonra hızla artmaya başlamıştır. Bu durumun ortaya çıkmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayi inkılabı
B) Hızlı nüfus artışı
C) Madencilik faaliyetlerinin artması
D) Kırsal kesimde güvenlik sorunu
E) Kırsal alanlarda tarımsal üretimin azalması

6- TÜRKİYEDEKİ ŞEHİRLER VE KIR YERLEŞMELERİ

I. Ekonomik faaliyetler

II. Nüfus miktarı

III. Etki alanı

1. Yerleşme faaliyetlerinin kır veya şehir yerleşmesi olarak sınıflandırılmasında yukarıda verilenlerden hangileri dikkate alınır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I. ve II. E) II. ve III.

2. Aşağıdaki şehirlerden hangisinin kurulup gelişmesinde madencilik faaliyetleri diğerlerine göre daha fazla etkili olmuştur?

A) Seydişehir
B) Nevşehir
C) Akşehir
D) Kırşehir
E) Viranşehir

3. Harita üzerinde gösterilen alanların hangisinde toplu kırsal yerleşme örnekleri daha azdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Yayla, genellikle ilkbahar ve yaz mevsimlerinde yüksek kesimlerdeki gür ot topluluklarından hayvancılık faaliyetlerinde yararlanmak amacıyla oluşturulan geçici kır yerleşmeleridir. Buna göre harita üzerinde numaralanmış yerlerin hangisinde yaylacılık faaliyetleri yaygındır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıda köyaltı yerleşmelerinden bazıları ile ilgili açıklama verilmiştir.

- Küçükbaş hayvanlar için çevresi taş duvar ya da çitlerle çevrili olan barınaktır.
- Genellikle ekip biçme ve hayvancılık yapılan, bir veya birkaç aileye ait olan yerleşmelere denir.
- Göçebe yaşayan ailelerin hayvancılık yapmak amacıyla oluşturduğu geçici yerleşmelere denir.
- Birbirine uzak birden fazla mahallenin birleşmesiyle oluşmuş yerleşmelere denir.

Aşağıdakilerden hangisi ile ilgili açıklama verilmemiştir?

A) Ağıl B) Mezra C) Oba D) Divan E) Çiftlik

6. Yerleşim yerlerinin etki alanları yerel, bölgesel ve küresel olarak sınıflandırılmaktadır. Yerleşim yerlerinin etki alanı üzerinde şehirde yapılan ekonomik faaliyetler etkili olmaktadır. Buna göre aşağıda verilen şehirlerden hangisinin etki alanı diğerlerine göre daha dardır?

A) Konya B) Antalya C) Bursa D) İzmit E) Ağrı

7. Türkiye'de bazı şehirlerin gelişmesi önemli yolların kesiştiği alanda yer alması önemli bir etken olmuştur. Bu özelliğine bağlı olarak gelişen şehirlere ulaşım şehirleri denir.

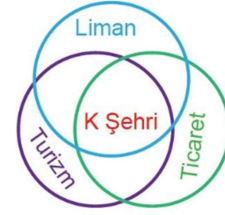
Aşağıdakilerden hangisi bu tür şehirlere örnek gösterilemez?

A) Afyon B) Eskişehir C) Ankara D) Artvin E) Konya

8. Bir yerleşim yerinin geçici veya kalıcı olması üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

A) Turizm faaliyetleri
B) Tarım faaliyetleri
C) Eğitim faaliyetleri
D) Sanayi faaliyetleri
E) Nüfus miktarı

9. Aşağıdaki şemada K şehrinin gelişmiş bazı fonksiyonel özellikleri gösterilmiştir.

Buna göre K şehri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Ankara B) Sinop C) İzmir D) Kırklareli E) Kastamonu

10. Türkiye'de Bolu, Kastamanu, Sinop, Zonguldak çevrelerinde yaygın olan ve birkaç mahallenin bir muhtarlık tarafından yönetildiği kır yerleşmelerine ne ad verilir?

A) Kom B) Oba C) Divan D) Mezra E) Yayla

11. Aşağıdaki şehirlerden hangisinin kurulup gelişmesinde, turizm faaliyetleri diğerlerine göre daha fazla etkili olmuştur?

A) İnegöl
B) Söke
C) Adapazarı
D) Çorlu
E) Fethiye

12. Bir limanın art bölgesinin geniş veya dar olması o limanın ticaret hacmi üzerinde etkili olmaktadır. Buna bağlı olarak da art bölgesi geniş bir limanın çevresinde şehirleşme faaliyetleri hız kazanır. Buna göre harita üzerinde gösterilen liman şehirlerinden hangisinin art bölgesi diğerlerine göre daha geniştir?

A) Zonguldak
B) Trabzon
C) Samsun
D) Sinop
E) İzmir

7- ÜRETİM, DAĞITIM, TÜKETİM

1. Aşağıdakilerden hangisi doğal koşulların üretim faaliyetleri üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilir?

- A) Kış aylarının ılık geçtiği yerlerde zeytin tarımının yapılması
- B) Zeytin tüketiminin artması sebebiyle zeytin tarımının yaygınlaşması
- C) Nüfusun kalabalık olduğu yerlerde gıda tüketiminin fazla olması
- D) Sanayi üretiminin fazla olduğu yerlerde işgücü ihtiyacının fazla olması
- E) Üretim tesislerinin yer seçiminde işgücünün temin edildiği yerlerin tercih edilmesi

2. (I) Türkiye’de ilkbahar yağışlarının gerçekleştiği dönemde süt üretiminde artış görülmektedir. (II) Yaz aylarında ise yağışların azalması ve sıcaklığın artmasına bağlı olarak süt üretimi azalmaktadır. (III) Sütün çabuk bozulabilir olması, tüketim alanlarına hızlı ulaştırılmasını gerektirmektedir. (IV) Bu sebeple süt üretiminin tüketim alanlarına yakın yerlerde yapılması daha uygundur.

Numaralandırılarak verilen cümlelerden hangileri dağıtım faaliyetleri ile ilgilidir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve IV. E) III ve IV.

3. I. Güneydoğu Asya ülkelerinin iklim özellikleri çeltik tarımı için elverişlidir. Bu yüzden pirinç tüketimi fazladır. II. Rize ve çevresinde iklim koşulları buğday üretimi için uygun değildir. Bu bölgede buğday yerine daha çok mısır tüketilmektedir. III. Çukurova üzerinde ekonomik değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretilmesi sebebiyle buğday üretim alanları dardır. Yukarıda verilenlerden hangileri doğal koşulların tüketim faaliyetleri üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

4. Aşağıdakilerden hangisi üretim, tüketim ve dağıtım etkileyen doğal faktörlerden biri değildir?

- A) Yer şekilleri B) Su kaynakları
- C) İklim koşulları D) Bitki örtüsü
- E) Nüfus miktarı

5. Aşağıdakilerin hangisi beşeri faaliyetlerin üretim faaliyetleri üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilir?

- A) Tropikal İklim Bölgesi içerisinde muz tarımının yaygın olması
- B) Sanayi Devrimi’nin zengin kömür ve demir yatakları çevresinde gerçekleşmesi
- C) Kağıt sanayisinin orman alanları çevresinde gelişme göstermesi
- D) İş gücünün ucuz olduğu ülkelerde sanayi üretiminin artış göstermesi
- E) Güneşli gün sayısının fazla olduğu deniz kıyılarında turizm faaliyetlerinin gelişmesi

6. I. Teknolojik gelişmeler sayesinde birim alandan alınan ürün miktarının artış göstermesi

II. Reklam ve pazarlama sektörlerinin gelişme göstermesi
III. Okyanus aşırı olarak yapılan ticari faaliyetlerde deniz yolu ulaşımının ekonomik olması

Verilenlerin hangileri dağıtım faaliyetleri ile ilgili bir durum değildir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

7. Aşağıdakilerden hangisi üzerinde insan etkisinden söz edilemez?

- A) Seracılık faaliyetleri ile kış aylarında sebze üretiminin yapılması
- B) Tarımsal üretim üzerinde tüketim faaliyetlerinin belirleyici olması
- C) Balıkların göç yolları üzerinde bulunan boğazlarda balık çeşidinin fazla olması
- D) Mısır ve pamuk üretiminin sulama imkânları ile artış göstermesi
- E) Gıda tüketiminde reklamcılık faaliyetlerinin etkili olması

8. Aşağıda verilenlerin hangisinin ülkemizde iç ticaretin gelişmesi üzerinde olumlu katkı yaptığı söylenemez?

- A) Sanayi üretiminin artış göstermesi
- B) Ulaşım sistemlerinin gelişmesi
- C) Ekonomik gelişmişliğin sağlanması
- D) Hammadde ihracatı yapılması
- E) Hızlı nüfus artışı

9. Ülkemizde yaz turizmi faaliyetlerinin gelişmesi üzerinde aşağıdakilerin hangisinin etkisi daha fazladır?

- A) Ulaşım sistemlerinin gelişmesi
- B) Tarım ürünlerine olan talebin artış göstermesi
- C) Madencilik faaliyetlerinin artış göstermesi
- D) İnşaat sektörünün gelişmesi
- E) Ekonomik çeşitliliğin sağlanması

10. Aşağıdakilerden hangisi tüketim faaliyetlerinin üretim faaliyetlerine olan etkisine örnek olarak gösterilir?

- A) Hazar Denizi’nden elde edilen doğalgazın Türkiye üzerinden Avrupa’ya ulaştırılması
- B) Kuş gribinin yaşandığı dönemlerde beyaz et üretiminin azalması
- C) Sebze üretiminin fazla olduğu yıllarda sebze fiyatlarının düşürülmesi
- D) Kış aylarının uzun ve soğuk geçtiği yıllarda doğalgaz ithalatının artması
- E) Kırmızı et üretiminin yetersiz olduğu yıllarda canlı hayvan ithalatının artması

I. İletişim sistemlerinin gelişmesi dağıtım üzerinde etkilidir.

II. Ulaşım sistemlerinin gelişmesi üretim faaliyetleri üzerinde olumsuz etki yapmıştır.

III. Günümüzde ulaşım faaliyetleri üzerinde doğal çevre koşulları etkili olmamaktadır.

11. Üretim, dağıtım ve tüketim faaliyetleri ile ilgili olarak yukarıda verilenlerin hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

12. Aşağıda verilen yerlerin hangisinde gıda tüketiminin diğerlerine göre daha fazla olduğu söylenir?

- A) Güneydoğu Asya B) İskandinavya Yarımadası
- C) Avustralya D) Orta Asya
- E) Kuzey Afrika

8- DOĞAL KAYNAKLAR

1. Dünya enerji ihtiyacının yarısından fazlası termik santrallerden karşılanmaktadır. **Bu santrallerde enerji kaynağı olarak aşağıdakilerin hangisi kullanılmaz?**

- A) Petrol B) Doğalgaz C) Taş kömürü D) Su gücü E) Linyit

2. Aşağıda verilenlerden hangisi tükenebilen doğal kaynaklar arasında yer alır?

- A) Su B) Rüzgâr C) Dalga
D) Güneş E) Linyit

3. Okyanuslardaki gelgit hareketi sırasında, büyük su kütleleri kıyı çizgisini aşarak karalara doğru ilerler. Okyanus kıyısında kurulan türbinler ile suyun bu gücünden yararlanılarak elektrik enerjisi üretilir. Buna gelgit enerjisi denir.

Aşağıdaki ülkelerin hangisinde gelgit enerjisi ile çalışan santrallerin varlığından söz edilemez?

- A) Çin B) ABD C) İtalya D) Fransa E) İngiltere

4. Türkiye'nin enerji üretim ve tüketim alanları arasında bir konuma sahip olması ekonomisini olumlu yönde etkilemektedir.

Bu durum üzerinde;

- I. Su II. Kömür
III. Doğalgaz IV. Petrol

Verilen doğal kaynaklardan hangisi daha fazla etkiye sahiptir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

5. Bazı ülkeler doğal kaynaklarını verimli bir şekilde kullanarak gelişmelerini sağlamışlardır. **Aşağıda verilen ülkelerden hangisi bu şekilde gelişmiş ülkelere biridir?**

- A) Almanya B) Japonya C) Nijerya D) Hindistan E) Cezayir

6. Enerji üretimi yapan bazı santraller atmosferde kirliliğe neden olmaktadır. **Aşağıda verilenlerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilir?**

- A) Jeotermal enerji santrali
B) Termik enerji santrali
C) Hidroelektrik enerji santrali
D) Güneş enerji santrali
E) Rüzgar enerji santrali

7. Sanayi üretimi ve nüfusun fazla olduğu yerlerde doğal kaynakların tüketimi daha fazladır.

Buna göre,

Haritada verilen yerlerin hangisinde doğal kaynak tüketiminin fazla olduğu söylenir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

8. Orman alanları bakımından zengin olan ülkelerde mobilya, kâğıt, kereste gibi sanayi kuruluşlarının sayısı fazladır. **Buna göre yukarıda verilen sanayi kuruluşlarının hammaddesi, haritada verilen yerlerin hangisinde daha fazladır?**

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) III ve IV.

9. Ilıman Okyanus İklim Bölgesi içerisinde, yer şekillerinin engebeli olduğu bir alanda enerji üretiminde aşağıdaki doğal kaynaklardan hangisinin kullanılması beklenir?

- A) Nükleer enerji B) Hidroelektrik enerji
C) Jeotermal enerji D) Güneş enerjisi
E) Biyokütle enerjisi

10. Aşağıdakilerin hangisi ekonomiye katkı sağlayan doğal kaynaklar arasında yer almaz?

- A) Hawaii'de volkanik faaliyetlere bağlı olarak oluşan topraklar üzerinde endemik bitki türlerinin yaygın olması ve buna bağlı olarak turizm potansiyeli oluşturması
B) İsviçre'nin gelişmiş bankacılık sistemlerine sahip olması
C) Almanya'da akarsuların yatak eğiminin az olmasına bağlı olarak akarsu taşımacılığının gelişmesi
D) Norveç'te ilginç buzul şekilleri ve fiyatların turizm faaliyetlerine neden olması
E) Nil Nehri Havzası'nın tarımsal yönden verimli olması sebebiyle tarihte önemli bir yerleşim merkezi olması

11. Bazı ülkeler doğal kaynaklarını verimli bir şekilde kullanamamaktadır. Bu ülkelerin ihracatında doğal kaynaklarından elde ettiği yarı işlenmiş veya işlenmemiş ürünler geniş yer tutar.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelere örnek olarak gösterilir?

- A) Kanada B) Güney Kore C) Çin D) Nijerya E) Japonya

12. Aşağıdakilerin hangisi üzerinde iklimin etkisi yoktur?

- A) Azerbaycan'ın ihracatında doğalgazın geniş yer tutması
B) Akdeniz İklim Bölgesi içindeki ülkelerde Güneş enerjisi potansiyelinin yüksek olması
C) Sibirya'da bulunan tayga ormanlarının ülke ekonomisinde önemli yere sahip olması
D) Orta kuşaktaki karaların batı kıyılarında rüzgâr enerjisi potansiyelinin yüksek olması
E) Karasal İklim Bölgesi içerisinde küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinin yaygın olması

CEVAPLAR

Test 1 1. B 2. C 3. E 4. A 5. E 6. A 7. C 8. A 9. D 10. A 11. D 12. A

Test 2 1. A 2. B 3. D 4. E 5. B 6. B 7. D 8. E 9. D 10. A 11. A

Test 3 1. A 2. E 3. E 4. C 5. D 6. C 7. C 8. A 9. A 10. C 11. B 12. B

Test 4 1. C 2. B 3. E 4. E 5. C 6. B 7. A 8. E 9. D 10. C 11. C 12. C

Test 5 1. C 2. C 3. A 4. C 5. C 6. B 7. A 8. E 9. D 10. C 11. C 12. A

Test 6 1. D 2. A 3. E 4. E 5. E 6. E 7. D 8. E 9. C 10. D 11. E 12. E

Test 7 1. A 2. C 3. C 4. E 5. D 6. B 7. C 8. D 9. A 10. B 11. A 12. A

Test 8 1. D 2. E 3. C 4. E 5. A 6. B 7. A 8. B 9. B 10. B 11. D 12. A